

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่องสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในสถาบันบำราศนราดูร โดยใช้การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็น 3 รอบ จากการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นพยาบาลวิชาชีพในระดับผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการ และนักวิชาการในสถาบันการศึกษา ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ และกลุ่มงานวิจัยทางคลินิก กลุ่มโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ผลการศึกษามีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษานี้ได้สมรรถนะ จำนวน 8 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 คุณลักษณะ บุคลิกภาพ และทัศนคติ

สมรรถนะที่ 2 การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ

สมรรถนะที่ 3 มนุษยสัมพันธ์การติดต่อสื่อสารและการให้คำปรึกษา

สมรรถนะที่ 4 นวัตกรรม การวิจัย และการจัดการองค์ความรู้

สมรรถนะที่ 5 ความรู้ความสามารถทางการพยาบาลในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/

ผู้ป่วยเอดส์

สมรรถนะที่ 6 การปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

สมรรถนะที่ 7 การประเมิน คัดกรองและวางแผนการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/

ผู้ป่วยเอดส์

สมรรถนะที่ 8 การติดตามเฝ้าระวัง และประเมินผลการใช้ยาต้านไวรัสในผู้ติดเชื้อ

เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

สมรรถนะที่ 1 คุณลักษณะ บุคลิกภาพ และทัศนคติ

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 1 คุณลักษณะ บุคลิกภาพ และทัศนคติ

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 1 คุณลักษณะ บุคลิกภาพ และทัศนคติ				
1. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ป่วย มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ต่อผู้ป่วย มีความเมตตาเอื้ออาทร ไม่รังเกียจผู้ป่วย มีทำที่อ่อนโยน เป็นมิตร	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
2. สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ สุขภาพจิตดี พร้อมที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยซึ่งมีปัญหามากทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	4.72	0.28	0.28	มากที่สุด
3. มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้ป่วย สามารถรักษาความลับของผู้ป่วยและเป็นที่ไว้วางใจของผู้ป่วย	4.72	0.28	0.28	มากที่สุด
4. มีความอดทน เสียสละให้การดูแลอย่างใกล้ชิดในทุกสภาพของผู้ป่วยเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
5. มีทักษะในการดูแลตนเอง สามารถผ่อนคลายเมื่อเผชิญกับปัญหาที่รุนแรงหรือเรื้อรังของผู้ป่วยหรือปัญหาอื่นๆ จากการปฏิบัติงาน	4.67	0.33	1.33	มากที่สุด
6. มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ใฝ่รู้ ช่างสังเกตและมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง	4.62	0.38	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
7. สามารถเป็นตัวแทนพิทักษ์สิทธิให้ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ และมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการรักษาพยาบาล	4.55	0.45	0.72	มากที่สุด
8. มีความตั้งใจและสนใจงานที่ปฏิบัติ มีความ กระตือรือร้น คล่องแคล่วกระฉับกระเฉงในการ ทำงาน	4.40	0.06	0.77	มาก
9. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถควบคุมอารมณ์ ได้ดี ทุกสภาวะ	4.40	0.06	0.77	มาก
10. มีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ยิ้ม แย้มแจ่มใส มีสัมมาคารวะ	4.31	0.11	0.83	มาก
11. สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และมี ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร กฎหมาย เกี่ยวกับวิชาชีพ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.00	0.00	0.00	มาก

จากตารางที่ 4.1 สมรรถนะที่ 1 คุณลักษณะ บุคลิกภาพและทัศนคติ เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่าง ระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.00 - 0.45 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์(IR) อยู่ระหว่าง 0.25-1. 33 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด 7 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ป่วย มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ต่อผู้ป่วย มีความเมตตา เอื้ออาทร ไม่รังเกียจผู้ป่วย มีทำที่อ่อนโยน เป็นมิตร

สมรรถนะย่อยที่ 2 สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ สุขภาพจิตดีพร้อมที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยซึ่ง มีปัญหาทางทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

สมรรถนะย่อยที่ 3 มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้ป่วย สามารถรักษาความลับของผู้ป่วยและเป็นที่ไว้วางใจของผู้ป่วย

สมรรถนะที่ 2 การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐาน สูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 2 การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 2 การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ				
1. สามารถสอนนิเทศงานแก่ผู้ร่วมงานและพยาบาล ใหม่โดยเฉพาะการระมัดระวังการใช้ของมีคม การ ฉีดยา การรับประทานยาต้านไวรัส การเฝ้าระวัง อาการเปลี่ยนแปลง ผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านไวรัส อย่างใกล้ชิด	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
2. สามารถบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยใน การดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ และมีการ ประเมินปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการพยาบาล อย่างต่อเนื่อง	4.74	0.26	0.25	มากที่สุด
3. มีความคิดเชิงวิเคราะห์ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ได้อย่างเหมาะสม	4.67	0.34	0.40	มากที่สุด
4. มีทักษะในการบริหารจัดการความขัดแย้ง	4.66	0.33	1.33	มากที่สุด
5. สามารถบริหารจัดการสถานที่สิ่งแวดล้อมและสิ่ง อำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยให้ พร้อมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	4.64	0.36	0.53	มากที่สุด
6. มีภาวะผู้นำ สามารถในการบริหารจัดการงาน และจูงใจหรือโน้มน้าวผู้อื่นให้ปฏิบัติตามเพื่อให้งาน บรรลุเป้าหมายที่กำหนด	4.64	0.36	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
7. มีทักษะในการใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม ในการทำงานเป็นทีม สามารถปฏิบัติหน้าที่ใน บทบาทหัวหน้าทีมและสมาชิกทีมได้อย่างเหมาะสม	4.62	0.38	0.65	มากที่สุด
8. สามารถวางแผนการปฏิบัติงานและจัดลำดับ ความสำคัญและขั้นตอนการทำงานได้	4.55	0.45	0.78	มากที่สุด
9. มีทักษะในการเจรจาต่อรอง	4.31	0.05	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.2 สมรรถนะที่ 2 การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่าง ระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.05-0.45 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.25 -1. 33 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 สามารถสอนนิเทศงานแก่ผู้ร่วมงานและพยาบาลใหม่โดยเฉพาะ การ ระมัดระวังการใช้ของมีคม การฉีดยา การรับประทานยาต้านไวรัส การเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านไวรัสอย่างใกล้ชิด

สมรรถนะย่อยที่ 2 สามารถบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ และมีการประเมินปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะย่อยที่ 3 มีความคิดเชิงวิเคราะห์ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตัดสินใจแก้เฉพาะหน้าเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ได้อย่างเหมาะสม

สมรรถนะที่ 3 มนุษย์สัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร และการให้คำปรึกษา

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากตัวชี้วัดที่มีค่ามัธยฐานสูงสุด ไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 3 มนุษย์สัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร และการให้คำปรึกษา

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่3 มนุษย์สัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร และการให้คำปรึกษา				
1. มีทักษะในการบอกผลการติดเชื้อ เอชไอวีแก่ผู้ป่วยและญาติอย่างนุ่มนวลด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และพร้อมให้ความช่วยเหลือ	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
2. มีทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์เกี่ยวกับการทบทวนปัญหา การแก้ไขเมื่อเผชิญปัญหา แนะนำแหล่งการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านต่างๆ และการส่งต่อเพื่อการรักษา	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
3.สามารถ สื่อสารกับผู้ป่วย และญาติให้เตรียมพร้อมยอมรับสภาพตัวเองและสามารถอยู่กับโรคได้อย่างมีความสุข	4.67	0.33	1.33	มากที่สุด
4. มีทักษะในการนำเสนอข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจของผู้ป่วย และญาติ	4.64	0.36	0.50	มากที่สุด
5. สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการ พยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ให้แก่ผู้ป่วย /ญาติ/ผู้ศึกษาดูงานและมีทักษะในการใช้สื่อในการถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.62	0.38	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
6. มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถสืบค้นข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้	4.64	0.36	0.53	มากที่สุด
7. มีทักษะในการประสานงานและติดต่อสื่อสารกับบุคลากรทุกวิชาชีพ / ผู้ป่วย / ญาติได้อย่างชัดเจน	4.26	0.08	0.08	มาก
8. มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สามารถอ่านงานวิจัยบทความ หนังสือภาษาอังกฤษและได้ตอบเป็นภาษาอังกฤษได้	3.94	0.06	0.21	มาก

จากตารางที่ 4.3 สมรรถนะที่ 3 มนุษยสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร และการให้คำปรึกษาเป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.06-0.38 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.08-1. 33 และเป็นสมรรถนะ ที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด 5 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 มีทักษะในการบอกผลการติดเชื้อ เอชไอวีแก่ผู้ป่วยและญาติอย่างนุ่มนวลด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และพร้อมให้ความช่วยเหลือ

สมรรถนะย่อยที่ 2 มีทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์เกี่ยวกับการทบทวนปัญหา การแก้ไขเมื่อเผชิญปัญหา แนะนำแหล่งการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านต่างๆ และการส่งต่อเพื่อการรักษา

สมรรถนะย่อยที่ 3 สามารถสื่อสารกับผู้ป่วย และญาติให้เตรียมพร้อมยอมรับสภาพตัวเองและสามารถอยู่กับโรคได้อย่างมีความสุข

สมรรถนะที่ 4 นวัตกรรม การวิจัย และการจัดการองค์ความรู้

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐาน สูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 4 นวัตกรรม การวิจัย และการจัดการ องค์ความรู้

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 4 นวัตกรรม การวิจัย และการจัดการองค์ความรู้				
1. สามารถแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลโรคเอดส์ให้แก่บุคลากรในวิชาชีพและสาธารณชนได้เป็นอย่างดี	4.33	0.09	0.78	มาก
2. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการและการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์	4.31	0.05	0.83	มาก
3. สามารถนำประสบการณ์และการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ จากแหล่งต่างๆ มาประยุกต์ใช้ และถ่ายทอดให้แก่บุคลากรในวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้องได้	4.26	0.08	0.76	มาก
4. สามารถศึกษา ค้นคว้า งานวิจัย และนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ได้	4.24	0.06	0.81	มาก
5. มีความรู้ความสามารถทำวิจัยที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ และหน่วยงาน รวมทั้งวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องได้	4.21	0.08	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.4 สมรรถนะที่ 4 นวัตกรรม การวิจัย และการจัดการองค์ความรู้เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่าง ระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.05-0.09 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.73 -0. 83 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด 5 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมาก 3 อันดับแรกได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 สามารถแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลโรคเอดส์ให้แก่บุคลากรในวิชาชีพ และสาธารณชนได้เป็นอย่างดี

สมรรถนะย่อยที่ 2 มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพการ ให้บริการ และการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

สมรรถนะย่อยที่ 3 สามารถนำประสบการณ์และการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ จากแหล่งต่างๆ มาประยุกต์ใช้ และถ่ายทอดให้บุคลากรในวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้องได้

สมรรถนะที่ 5 ความรู้ความสามารถทางการพยาบาลในการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐาน สูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 5 ความรู้ความสามารถทางการพยาบาลในการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 5 ความรู้ ความสามารถทางการพยาบาลในการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์				
1. มีความรู้และสามารถป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ การแพร่กระจายเชื้อ เอชไอวี เชื้อวัณโรคในผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ ในโรงพยาบาล	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
2. มีความรู้และสามารถให้การพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการทำหัตถการ เจาะ ไขสันหลัง เจาะคอ เจาะปอด เจาะตับ เจาะไต และสามารถช่วยแพทย์ทำหัตถการและมีทักษะ ในการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์และสามารถ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
3. มีความรู้เกี่ยวกับพยาธิสภาพของโรคเอดส์ใน แต่ละระยะอย่างละเอียดลึกซึ้ง สามารถประเมิน คัดกรอง วินิจฉัย อาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และรายงานแพทย์ได้ทันเวลา	4.72	0.28	0.28	มากที่สุด
4. มีความรู้ในศาสตร์ของการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์และสามารถประยุกต์ใช้ ร่วมกับศาสตร์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.71	0.29	0.29	มากที่สุด
5. มีความรู้เรื่องโภชนาการสามารถแนะนำอาหาร ที่เหมาะสมกับผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ได้ ถูกต้อง	4.58	0.42	0.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 สมรรถนะที่ 5 ความรู้ ความสามารถทางการพยาบาลในการดูแล
ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะ
ย่อย ค่าผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.25 -0.42 และค่า
พิสัย ระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.67 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะ
ย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่
สมรรถนะย่อยที่ 1 มีความรู้และสามารถป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ การ
แพร่กระจายเชื้อ เอชไอวี เชื้อวัณโรคในผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ ในโรงพยาบาล

สมรรถนะย่อยที่ 2 มีความรู้และสามารถให้การพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ที่ได้รับการทำหัตถการ เจาะไขสันหลัง เจาะคอ เจาะปอด เจาะตับ เจาะไตและสามารถ ช่วยแพทย์ ทำหัตถการและมีทักษะในการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

สมรรถนะย่อยที่ 3 มีความรู้เกี่ยวกับพยาธิสภาพของโรคเอดส์ในแต่ละระยะอย่างละเอียดลึกซึ้งสามารถประเมิน คัดกรอง วินิจฉัย อาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และ รายงานแพทย์ได้ทันเวลา

สมรรถนะที่ 6 การปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อยเรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐาน สูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 6 การปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 6 การปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์				
1. สามารถใช้หลักการตรวจเบื้องต้นจำแนก และ ประเมินปัญหาความผิดปกติของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ทั้งร่างกายและจิตใจ วางแผนการ พยาบาลสอดคล้องกับปัญหาและตามความต้องการ ของผู้ป่วยแต่ละรายโดยใช้กระบวนการพยาบาล ครอบคลุมองค์รวม	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
2. สามารถเก็บสิ่งส่งตรวจเพื่อชันสูตรหรือเพาะเชื้อ ได้อย่างถูกต้อง	4.71	0.29	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
3. สามารถใช้การจัดการความปวด และมีทักษะใน การดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในระยะสุดท้าย ของชีวิตและสามารถจัดการกับผู้ป่วยเอดส์ที่เสียชีวิต ตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อใน โรงพยาบาล	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
4. สามารถแนะนำการส่งเสริมสุขภาพ การรักษา สุขภาพที่ดีเพื่อรักษาภาวะภูมิคุ้มกัน (CD4) ให้ดีที่สุด	4.64	0.36	0.50	มากที่สุด
5. พยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วย เอดส์ที่เป็นเด็กต้องมีความรู้ด้านพัฒนาการเด็ก และ สามารถประเมินผลการได้รับวัคซีนครบในเด็กที่ติด เชื้อ เอชไอวี/เอดส์	4.61	0.39	0.60	มากที่สุด
6. มีความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลจิตเวชและสามารถ ประเมินภาวะสุขภาพจิตของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วย เอดส์โดยประเมินจากกระบวนการความคิด อารมณ์และ การรับรู้ในแต่ละระยะและให้การพยาบาลได้อย่าง เหมาะสม	4.22	0.03	0.03	มาก
7. สามารถสอนผู้ป่วยบริหารร่างกายและทำกายภาพ บำบัดและสอน passive exercise แก่ญาติในกรณี ที่ต้องช่วยเหลือผู้ป่วย	4.09	0.00	0.98	มาก

จากตารางที่ 4.6 สมรรถนะที่ 6 การปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์
เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่าง ระหว่างค่ามัธย
ฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.00 - 0.39 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่

ระหว่าง 0.25 - 0.98 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด 5 ข้อและระดับมาก 3 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 สามารถใช้หลักการตรวจเบื้องต้นจำแนก และประเมินปัญหาความผิดปกติของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ทั้งร่างกายและจิตใจ วางแผนการพยาบาล สอดคล้องกับปัญหาและตามความต้องการของผู้ป่วยแต่ละรายโดยใช้กระบวนการพยาบาลครอบคลุมองค์รวม

สมรรถนะย่อยที่ 2 สามารถเก็บสิ่งส่งตรวจเพื่อชันสูตรหรือเพาะเชื้อได้อย่างถูกต้อง

สมรรถนะย่อยที่ 3 สามารถใช้การจัดการความปวด และมีทักษะในการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ ผู้ป่วย เอดส์ในระยะสุดท้ายของชีวิตและสามารถจัดการกับผู้ป่วยเอดส์ที่เสียชีวิตตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล

สมรรถนะที่ 7 การประเมิน คัดกรองและวางแผนการพยาบาลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 7 การประเมิน คัดกรอง และวางแผนการพยาบาล

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 7 การประเมินคัดกรองและวางแผนการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์				
1. มีความรู้เรื่องโรคฉวยโอกาสในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์และสามารถประเมินและป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดโรคฉวยโอกาสเนื่องจาก CD4 ต่ำ	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
2. มีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ และการคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัย	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
3. มีความรู้และมีทักษะในการใช้ standard precaution ในการพยาบาลแก่ผู้ป่วยทุกรูปแบบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
4. มีทักษะในการเจาะเลือดหรือฉีดยาผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ระยะมัตระวังอันตรายจากเข็มหรือของมีคมที่มั่ว	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
5. สามารถจัดทำแนวปฏิบัติการพยาบาล (Clinical Nursing Practice Guideline) ในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วย เอดส์	4.74	0.26	0.26	มากที่สุด
6. มีความรู้เรื่องโรควันโรค สามารถคัดกรองผู้ป่วยในการสืบค้นหาวันโรคในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์และการตรวจคัดกรองบุคคลในครอบครัว	4.71	0.29	0.29	มากที่สุด
7. มีความรู้เกี่ยวกับผลการชันสูตรโลหิตและการตรวจอื่นๆทางห้องปฏิบัติการโดยเฉพาะความสามารถแปลผลค่า CD4 และ Viral Load และสามารถประเมินซ้ำได้อย่างเหมาะสม	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
8. มีความรู้เรื่องการป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวีจากแม่สู่ลูก การงดนมแม่และสามารถป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกขณะตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด หลังคลอด	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
9. มีความรู้และสามารถทำนายความก้าวหน้าของโรคและประเมินภาวะคุกคามและวิกฤตของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ สามารถเตรียมความพร้อมและช่วยเหลือก่อนพบแพทย์ได้อย่างรวดเร็ว	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
10. มีทักษะในการใช้ no - touch technique ในกรณีที่ยับแผลหรือส่งเครื่องมือผ่าตัดหรือใช้ของมีคมอื่นๆ	4.67	0.33	1.33	มากที่สุด
11. มีทักษะในการตรวจคัดกรองการมองเห็นเบื้องต้นก่อนส่งจักษุแพทย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี CD4 < 50 เซลล์(15%) เพื่อดู CMV Retinitis	4.62	0.38	0.60	มากที่สุด
12. สามารถเป็นที่เลี้ยงให้เจ้าหน้าที่ในตึกและเป็นพี่เลี้ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์และการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ให้แก่ชุมชนได้	4.62	0.38	0.65	มากที่สุด
13. สามารถคัดกรองและกระตุ้นให้สตรีที่ติดเชื้อ เอชไอวีมาตรวจมะเร็งปากมดลูกทุก6เดือนและติดตามเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.08	0.76	มาก
14. สามารถสร้างเครือข่ายในการดูแลผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์	4.19	0.78	0.06	มาก
15. มีทักษะในการคัดกรองการตรวจฟัน ถ้าพบฟันผุเชื้อราในปาก ส่งพบทันตแพทย์โดยเร็ว	3.92	0.43	1.38	มาก
16. มีความรู้เกี่ยวกับภาวะทางจิตของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ และสามารถประเมินอาการว่ามีสาเหตุมาจากพยาธิสภาพของโรคเอดส์หรือเกิดจากยาต้านไวรัสเอดส์ หรือเกิดจากสาเหตุอื่น	3.50	0.99	0.75	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
17. สามารถติดตามเฝ้าระวังสุขภาพของบุตรหรือ สามีหรือภรรยาของผู้ป่วยเพื่อป้องกันการเกิดอาการ ของโรค และป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ เอชไอวี	3.50	0.99	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.7 สมรรถนะที่ 7 การประเมิน คัดกรอง และวางแผนการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่าง ระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.08 - 0.99 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.25 - 1.38 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด 12 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ สมรรถนะย่อย ที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 มีความรู้เรื่องโรคฉวยโอกาสในผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์และสามารถ ประเมินและป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดโรคฉวยโอกาสเนื่องจาก CD4 ต่ำ

สมรรถนะย่อยที่ 2 มีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ และการคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัย

สมรรถนะย่อยที่ 3 มีความรู้และมีทักษะในการใช้ standard precaution ในการพยาบาลแก่ผู้ป่วยทุกรูปแบบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สมรรถนะที่ 8 การติดตามเฝ้าระวัง และประเมินผลการใช้ยาต้านไวรัสในผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์

ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับความสำคัญของสมรรถนะย่อย เรียงลำดับจากสมรรถนะย่อยที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดไปหาค่ามัธยฐานต่ำสุดของสมรรถนะที่ 8 การติดตามเฝ้าระวัง และประเมินผลการใช้ยาต้านไวรัสในผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
สมรรถนะที่ 8 การติดตามเฝ้าระวังและ ประเมินผลการใช้ยาต้านไวรัสในผู้ติดเชื้อ เอช ไอวี/ผู้ป่วยเอดส์				
1.สามารถประเมินคัดกรองผู้ป่วย เตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนได้รับยาต้านไวรัส โดยการสอนเน้นให้เห็นความสำคัญของการได้รับยาตรงเวลาต่อเนื่อง และ สม่ำเสมอ	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
2.มีทักษะในการกระตุ้นผู้ป่วยได้รับยาต้านไวรัส อย่างถูกต้องตรงเวลาต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้ป่วยและผู้ดูแลโดยให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
3. มีทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการปัญหาของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ที่จำเป็นต้องใช้ยาต้านไวรัสเป็นระยะเวลานานๆและได้รับผลกระทบจากอาการไม่พึงประสงค์จากยาต้านไวรัส	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
4. สามารถคัดกรองผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ที่มีอาการเมตาบอลิกซินโดรมจากการได้รับยาต้านไวรัส และสามารถติดตามผลชั้นสูตรทางห้องปฏิบัติการได้ครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็วในการเฝ้าระวังผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วย เอดส์ที่ได้รับยาต้านไวรัสโดยสามารถสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงและรายงานแพทย์ได้ทันเวลา	4.75	0.25	0.25	มากที่สุด
5. สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติตัวแก่ผู้ป่วย ตั้งแต่ก่อนการเจาะเลือด การบอกผลเลือด ก่อนได้รับยาต้านไวรัส และระหว่างได้รับยาต้านไวรัส	4.71	0.29	0.29	มากที่สุด
6. มีความรู้เรื่องยาต้านไวรัส เกสซ์จลศาสตร์ การออกฤทธิ์ของยา อาการไม่พึงประสงค์ การแพ้ยา การเกิดปฏิกิริยาต่อกันของยา และอาหาร ราคายา การจัดการเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์จากยาต้านไวรัสเบื้องต้นได้	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
7. สามารถประเมินผลการใช้ยาต้านไวรัสโดยวางแผนการเจาะเลือดตามระยะเวลา บันทึกและจัดเก็บข้อมูลของผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านไวรัสอย่างเป็นระบบ	4.69	0.31	0.31	มากที่สุด
8. มีความรู้และมีทักษะในการประเมินการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และวางแผนร่วมกับแพทย์ และสหวิชาชีพในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสูตรยาต้านไวรัสเอดส์หรือปรับเปลี่ยนขนาดของยาต้านไวรัสให้ถูกต้องเหมาะสม	4.64	0.36	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการสมรรถนะ	MD	MD-Mo	IR	ระดับ ความสำคัญ
9. สามารถจำแนกอาการที่เกิดจากพยาธิสภาพอื่น หรือการใช้ยาอื่นที่มีผลข้างเคียงคล้ายคลึงกับผล ข้างเคียงของยาต้านไวรัสเอดส์ได้แก่การเกิดไขมันงอก ผิดที่ บวม อ้วน ไขมันในเลือดสูง น้ำตาลในเลือดสูง	4.62	0.38	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 สมรรถนะที่ 8 การติดตามเฝ้าระวัง และประเมินผลการใช้ยาต้านไวรัสในผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ เป็นสมรรถนะที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกสมรรถนะย่อย ค่าผลต่าง ระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (MD-Mo) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.38 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.65 และเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุด ทั้ง 9 ข้อ สมรรถนะย่อยที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

สมรรถนะย่อยที่ 1 สามารถประเมินคัดกรองผู้ป่วย เตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนได้รับยาต้านไวรัส โดยการสอนเน้นให้เห็นความสำคัญของการได้รับยาตรงเวลา ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สมรรถนะย่อยที่ 2 มีทักษะในการกระตุ้นผู้ป่วยได้รับยาต้านไวรัสอย่างถูกต้องตรงเวลา ต่อเนื่อง และ สม่ำเสมอ ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้ป่วยและผู้ดูแลโดยให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สมรรถนะย่อยที่ 3 มีทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการปัญหาของผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ที่จำเป็นต้องใช้ยาต้านไวรัสเป็นระยะเวลานานๆและได้รับผลกระทบจากอาการไม่พึงประสงค์จากยาต้านไวรัส